PATVIRTINTA
profesinės sąjungos
steigiamajame susirinkime
2023-01-14

PROFESINĖS SĄJUNGOS MANGUST
ĮSTATAI

1. BENDRIEJI NUOSTATAI

1.1 Profesinė sąjunga MANGUST (toliau "profsąjunga") yra Profesinių sąjungų įstatymo nustatyta tvarka įsteigta savanoriška, savarankiška ir savaveiksmė organizacija, atstovaujanti ir ginanti profsąjungos narių, kurie yra įvairių juridinių asmenų darbuotojai profesines darbo, ekonomines, socialines teises ir teisėtus interesus. Profsąjunga yra socialinis partneris – darbuotojų atstovas.

1.2. Profsąjunga gali jungtis į šakines, teritorines, nacionalines profesines sąjungas ar kitas organizacijas.

1.3 Profsąjunga veikia vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais, poįstatyminiais aktais, šiais įstatais ir turi LR Darbo kodekso, LR Profesinių sąjungų įstatymo ir kitų įstatymų nustatytas teises ir veikimo, iniciatyvos bei sprendimų priėmimo laisvę.

1.4 Profsąjunga yra ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, turintis ar valdantis turtą įstatymų nustatyta tvarka. Profsąjunga pagal savo prievoles atsako tik jai nuosavybės teise priklausančiu turtu. Profsąjungos tikslas – atstovauti ir ginti darbuotojų profesines darbo, ekonomines, socialines teises ir teisėtus interesus, tenkinti viešuosius interesus, vykdant visuomenei naudingą veiklą. Profsąjunga savo veikloje nesiekia pelno. Profsąjunga, siekdama šiuose įstatuose numatytų tikslų, gali užsiimti leidybine, gamybine-ūkine, pedagogine, mokymo veikla.

Profsąjunga gali turėti sąskaitas Lietuvos Respublikos bankuose. Profsąjunga gali būti paramos teikėja ir gavėja.

1.5 Sprendimą dėl profesinės sąjungos buveinės priima Pirmininkas.

1.6 Profsąjungos veiklos laikotarpis – neribotas.

1.7 Profsąjungos vieša informacija skelbiama VĮ Registrų centras informaciniame leidinyje.

1.8 Profsąjunga yra vieša profesinė sąjunga, veikianti įvairiose įstaigose Lietuvos Respublikoje (toliau – įstaiga).

2. PROFSĄJUNGOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR VEIKLOS RŪŠYS

2.1 Profsąjungos veiklos sritys yra: darbuotojų profesinių darbo, ekonominių, socialinių teisių ir teisėtų interesų atstovavimas ir gynimas individualiuose bei kolektyviniuose darbo santykiuose, teisinių paslaugų savo nariams teikimas, savo narių bei kitų darbuotojų mokymas ir kvalifikacijos kėlimas, kita panaši veikla, siekiant padėti darbuotojams protingai apginti savo darbo teises bei interesus.

2.2 Profsąjungos veiklos tikslai:

2.2.1 Atstovauti ir ginti darbuotojų profesines darbo, ekonomines, socialines teises ir teisėtus interesus individualiuose darbo santykiuose;

2.2.2 Atstovauti darbuotojus kolektyviniuose darbo santykiuose;

2.2.3 Kolektyvinėse derybose siekti teisingo apmokėjimo už darbą, saugių ir sveikatai nekenksmingų darbo sąlygų sudarymo, geresnių darbo sąlygų ir darbo santykių stabilumo;

2.2.4 Padėti savo nariams tinkamai apginti savo pažeistas teises;

2.2.5 Šviesti darbuotojus darbo teisės, profsąjunginės veiklos ir kitose srityse, padėti jiems kelti savo kvalifikaciją;

2.2.6 Skatinti socialinę partnerystę su kitu socialiniu partneriu – darbdaviu;

2.2.7 Prieinamomis priemonėmis prisidėti prie socialinės apsaugos ir darbo sistemos tobulinimo (teikiant pasiūlymus valstybės institucijoms, rengiant bendrus projektus ir pan.).

2.3 Licencijuojamai veiklai, numatytai Lietuvos Respublikos įstatymuose, turi būti gauta Lietuvos Respublikos Vyriausybės arba jos pavedimu įgaliotos institucijos išduota licenzija (leidimas).

2.4 Vykdydama savo veiklą profsąjunga turi tokias LR Darbo kodekso ir Profesinių sąjungų įstatymo numatytas teises:

2.4.1 sudaryti kolektyvines sutartis, kontroliuoti jų vykdymą;

2.4.2 teikti pasiūlymus darbdaviui dėl darbo organizavimo įmonėje;

2.4.3 organizuoti ir valdyti streikus bei kitas teisėtas priemones, kurių imtis darbuotojai turi teisę;

2.4.4 teikti pasiūlymus valstybės ir savivaldybių institucijoms;

2.4.5 vykdyti nevalstybinę darbo įstatymų laikymosi priežiūrą ir kontrolę;

2.4.6 Darbo kodekso nustatytais atvejais dalyvauti informavimo bei konsultavimo procedūrose;

2.4.7 skųsti teismui darbdavio ir jo įgaliotų asmenų sprendimus bei veiksmus, prieštaraujančius teisės normoms, sutartims ar pažeidžiančius atstovaujamo asmens teises;

2.4.8 teikti pasiūlymus valstybinės valdžios ir valdymo organams dėl norminių aktų darbo, ekonominiais ir socialiniais klausimais priėmimo, pakeitimo ar panaikinimo;

2.4.9 atstovauti savo nariams ir įstatymų nustatyta tvarka ginti savo ir savo narių teises ir teisėtus interesus valstybės organuose tame tarpe visose Lietuvos Respublikos Teismo institucijose;

2.4.10 rengti susirinkimus, taip pat įstatymų nustatyta tvarka organizuoti mitingus, demonstracijas ir kitus masinius renginius;

2.4.11 iš valstybės organų ir organizacijų turi teisę gauti savo veiklai reikalingą informaciją darbo, ekonominiais ir socialiniais klausimais, kurią valstybės organai ir organizacijos privalo pateikti įstatymų nustatytais terminais;

2.4.12 siūlyti traukti atsakomybėn pareigūnus, kurie pažeidžia darbo įstatymus, neužtikrina saugių darbo sąlygų, nevykdo kolektyvinės sutarties ar kitokių tarpusavio susitarimų;

3. PROFSĄJUNGOS NARIAI, JŲ TEISĖS BEI PAREIGOS

3.1 Profsąjungos nariais gali būti Lietuvos ir užsienio valstybių piliečiai dirbantys pas Lietuvos juridinius asmenis, nepriklausomai nuo lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ir pažiūrų, darbinių pareigų, pripažįstantys šiuos įstatus. Profsąjungos nariais taip pat gali būti ir kiti darbuotojai, ne jaunesni kaip 14 metų ir dirbantys pagal darbo sutartį. Profsąjungos nariais gali likti/būti be darbo esantys asmenys.

3.2 Į profsąjungą įstojama pateikus raštišką prašymą profsąjungai. Sprendimą dėl nario priėmimo priima profsąjungos pirmininkas. Atsisakyti priimti į profsąjungą galima tik tuo atveju, jei asmuo pagal įstatus negali būti profsąjungos narys arba yra pakankamo pagrindo įtarti, kad darbuotojas būdamas profsąjungos nariu savo veikla sąmoningai kenks profsąjungos interesams ar kompromituos ją. Profsąjungoje galima ir slapta narystė.

3.3 Profsąjungos nariams gali būti išduodamas profsąjungos nario pažymėjimas, pasirašomas profsąjungos pirmininko.

3.4 Iš profsąjungos išstojama pateikus raštišką prašymą ir grąžinus nario pažymėjimą be atskiro profsąjungos valdymo organų sprendimo. Narystė profsąjungoje nepasibaigia nutrūkus nario darbo santykiams su darbdaviu, jei nėra kitokio profsąjungos nario prašymo. Profsąjungos pirmininkas turi teisę pašalinti narį iš profsąjungos, jei narys daugiau kaip tris mėnesius nesumoka nario mokesčio arba savo veikla, nesuderinama su šių įstatų numatytais profsąjungos tikslais, sąmoningai kenkia profsąjungos interesams ar kompromituoja ją. Išstojusiems iš Profsąjungos ar pašalintiems nariams jų sumokėti nario mokesčiai negrąžinami.

3.5 Profsąjungos nariai turi šias neturtines teises:

3.5.1 dalyvauti profsąjungos narių visuotiniuose susirinkimuose (Konferencijose) su sprendžiamojo balso teise. Kiekvienas profsąjungos narys turi vieną balsą;

3.5.2 būti išrinktas į profsąjungos valdymo organus;

3.5.3 Pirmininko nustatyta tvarka gauti visą informaciją apie profsąjungos veiklą;

3.5.4 apskųsti teismui profsąjungos valdymo organų sprendimus, jei jie prieštarauja įstatymams, kitiems teisės aktams ar įstatams;

3.5.5 teikti siūlymus visuotiniam profsąjungos narių susirinkimui (Konferencijai), komitetui ir pirmininkui visais profsąjungos veiklos klausimais. Siūlymą gavęs profsąjungos valdymo organas privalo jį apsvarstyti ir priimti dėl jo sprendimą.

3.6 Profsąjungos narys turi šias pareigas:

3.6.1 vykdyti šių įstatų reikalavimus;

3.6.2 mokėti profsąjungos pirmininko nustatyto dydžio nario mokestį;

3.6.3 informuoti profsąjungos pirmininką apie savo asmens duomenų pasikeitimą;

3.6.4 sąžiningai ir protingai naudotis savo teisėmis.

3.7 Profsąjungos narys savo pareigą mokėti profsąjungos pirmininko nustatyto dydžio nario mokestį įvykdo pateikdamas darbdaviui prašymą išskaičiuoti iš jo darbo užmokesčio nario mokestį ir jį pervesti į profsąjungos sąskaitą. Slaptos narystės atveju, narys gali mokėti nario mokestį asmeniškai, pateikęs profsąjungai atitinkamą prašymą, kuriame nurodo savo darbo užmokesčio dydį.

4. PROFSĄJUNGOS ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA IR VALDYMAS

4.1 Profsąjungos visuotinis narių susirinkimas (Konferencija) yra aukščiausias profsąjungos organas.

4.2 Profsąjungos vienasmenis valdymo organas yra profsąjungos pirmininkas.

Visuotinis susirinkimas (Konferencija)

4.3 Visuotinis susirinkimas (Konferencija) šaukiamas profsąjungos pirmininko ne rečiau kaip kartą per penkerius metus. Jame privalomai aptariama pirmininko ataskaita apie profsąjungos veiklą ir jos finansinę būklę. Kiekvienas profsąjungos narys (delegatas) visuotiniame susirinkime (Konferencijoje) turi vieną balsą.

4.4 Visuotinio susirinkimo (Konferencijos) kompetencija:

4.4.1 keisti ir papildyti įstatus;

4.4.2 rinkti ir atleisti iš pareigų pirmininką bei revizorių;

4.4.3 tvirtinti pirmininko ataskaitą ir, jei tokia sudaroma, finansinę atskaitomybę;

4.4.4 priimti nutarimą likviduoti ar reorganizuoti profsąjungą;

4.4.5 nustatyti administracijos struktūrą ir etatų sąrašą, jei tokia sudaroma;

4.4.6 nustato profsąjungos veiklos kryptis;

4.4.7 steigia ir suformuoja kitus darbuotojų atstovaujamuosius profsąjungos organus;

4.4.8 gali priimti nutarimus bet kokiais kitais profsąjungos veiklos klausimais.

4.5 Visuotinis susirinkimas (Konferencija) sprendimus priima paprasta dalyvaujančių profsąjungos narių (delegatų) balsų dauguma. Sprendimai dėl profsąjungos įstatų keitimo,

likvidavimo ir reorganizavimo priimami 2/3 balsų dauguma. Visuotiniame susirinkime (Konferencijoje) rašomas protokolas pagal CK 2.90 ir 2.91 str. str. nustatytas taisykles, į jį įrašomi priimti nutarimai. Visuotinis susirinkimas (Konferencija) nustato savo procedūrines taisykles.

4.6 Visuotinis susirinkimas gali priimti nutarimus, jei jame dalyvauja daugiau kaip pusė visų profsąjungos narių. Konferencija gali priimti nutarimus, jei joje dalyvauja 2/3 išrinktų delegatų.

4.7 Jei į visuotinį susirinkimą (Konferenciją) nesusirenka reikiamas nutarimams priimti narių (delegatų) skaičius, ne vėliau kaip per dvi savaites šaukiamas pakartotinis visuotinis susirinkimas (Konferencija), kuris gali priimti nutarimus nepriklausomai nuo dalyvaujančių narių (delegatų) skaičiaus, bet tik pagal neįvykusio visuotinio susirinkimo (Konferencijos) darbotvarkę.

4.8 Visuotinį susirinkimą (Konferenciją) organizuoja profsąjungos pirmininkas. Visuotinio susirinkimo (Konferencijos) sušaukimo iniciatyvos teisę turi profsąjungos pirmininkas ir ne mažiau kaip 1/4 visų profsąjungos narių. Profsąjungos pirmininkas privalo informuoti profsąjungos narius apie visuotinio susirinkimo (Konferencijos) laiką, vietą ir darbotvarkę ne vėliau kaip likus dviems savaitėms iki visuotinio susirinkimo (Konferencijos). Sprendimą ar bus šaukiamas visuotinis susirinkimas, ar konferencija priima pirmininkas, pirmininkas taip pat nustato konferencijos atstovavimo normas ir delegatų rinkimo tvarką.

Profsąjungos pirmininkas

4.9 Vienasmenis profsąjungos valdymo organas yra profsąjungos pirmininkas. Pirmininkas renkamas penkeriems metams ir atleidžiamas visuotinio susirinkimo (Konferencijos). Pirmininkas vadovauja veiklai ir tvarko profsąjungos reikalus, išskyrus atvejus, priskirtus visuotinio susirinkimo (Konferencijos) kompetencijai. Pirmininkas yra darbuotojų atstovaujamasis organas.

4.11 Pirmininko kompetencija:

4.11.1 valdo profsąjungos lėšas ir kitą turtą bei juo disponuoja;

4.11.2 atstovauja profsąjungą be atskiro įgaliojimo teisme, valdžios bei valdymo institucijose bei santykiuose su kitais juridiniais bei fiziniais asmenimis arba įgalioja tai atlikti kitus darbuotojus;

4.11.3 atstovauja profsąjungos narius jų prašymu teisme, valdžios bei valdymo institucijose bei santykiuose su darbdaviu bylose dėl darbo teisinių santykių arba įgalioja tai atlikti kitus darbuotojus;

4.11.4 organizuoja profsąjungos darbą;

4.11.5 vykdo nevalstybinę darbo įstatymų laikymosi priežiūrą ir kontrolę ir turi teisę gauti informaciją iš darbdavio apie jo socialinę ir ekonominę padėtį bei numatomas permainas, kurios gali paveikti darbuotojų padėtį;

4.11.6 atstovauja profsąjungą ir jos narius santykiuose su darbdaviu išskyrus klausimus, dėl kurių reikalingas Konferencijos atstovavimas;

4.11.7 pasirašo darbo sutartis su į darbą priimamais darbuotojais bei juos atleidžia iš darbo vadovaudamasis Lietuvos Respublikos įstatymais (jeigu profsąjunga priima samdomuosius darbuotojus);

4.11.8 pasirašo profsąjungos siunčiamus dokumentus bei sutartis, kai tam nereikalingas visuotinio susirinkimo (Konferencijos) pritarimas;

4.11.9 teikia juridinių asmenų registrui duomenis apie profsąjungą;

4.11.10 sudaro visuotinio susirinkimo (Konferencijos) darbotvarkę ir šaukia visuotinį susirinkimą (Konferenciją);

4.11.11 siūlo visuotiniam susirinkimui (Konferencijai) likviduoti ar reorganizuoti profsąjungą;

4.11.12 duoda sutikimą arba atsisako duoti sutikimą darbdaviui atleisti narius arba skirti jiems drausminę nuobaudą;

4.11.13 priima sprendimą dėl naujų narių priėmimo į profsąjungą;

4.11.14 priima kitus sprendimus dėl profsąjungos veiklos, kurie neįeina į visuotinio susirinkimo (Konferencijos) kompetenciją.

4.12 Jei visuotinio susirinkimo (Konferencijos) nutarimu sudaroma profsąjungos administracija, pirmininkas tampa jos vadovu ir tvirtina administracijos darbo reglamentą.

4.13 Patvirtina parengtą kolektyvinės sutarties projektą prieš jos pasirašymą;

4.14 Pirmininkui atsistatydinus arba mirus iki visuotinio susirinkimo (Konferencijos) skiria laikinai einantį pirmininko pareigas.

4.15 Priima sprendimą paskelbti streiką ar įspėjamąjį streiką, organizuoja slaptą narių balsavimą dėl pritarimo streikui, sudaro streiko komitetą arba pats atlieka šią funkciją;

4.16 Dalyvauja konsultacijose su darbdaviu, o įstatymų nustatytais atvejais duoda sutikimą darbdavio sprendimui;

4.17 Priima sprendimus dėl profsąjungos narystės profesinių sąjungų susivienijimuose;

4.18 Priima sprendimus pašalinti iš profsąjungos narį;

4.19 Nustato informacijos pateikimo nariams tvarką;

4.20 Steigia profsąjungos komisijas, tvirtina jų darbo reglamentus;

4.21 Gali priimti sprendimus bet kokiais kitais profsąjungos veiklos klausimais, kurie neįeina į visuotinio susirinkimo (konferencijos) kompetenciją.

4.22 Pirmininkas savo įsakymu turi teisę skirti ne daugiau kaip tris pirmininko pavaduotojus teisiniais klausimais. Pirmininko pavaduotojas teisiniais klausimais turi teisę:

4.22.1 be atskiro įgaliojimo atstovauti profsąjungos narius darbo ginčuose – darbo ginčų komisijoje bei teisme;

4.22.2 be atskiro įgaliojimo atstovauti profsąjungą visose LR Teismo institucijose su visomis teisėmis įstatymų suteiktomis ieškovui (pareiškėjui), atsakovui ar trečiajam asmeniui su teise pareikšti ieškinį ir priešieškinį, gauti vykdomąjį raštą ir pateikti jį vykdymui;

4.22.3 gauti informaciją iš darbdavio apie jo socialinę ir ekonominę padėtį bei numatomas permainas, kurios gali paveikti darbuotojų padėtį;

4.22.4 vykdyti nevalstybinę darbo įstatymų laikymosi priežiūrą ir kontrolę;

4.22.5 rengti ir pasirašyti profsąjungos vardu raštus dėl informacijos pateikimo darbdaviui bei valstybės ir savivaldybių institucijoms, o taip pat reikalavimus darbdaviui.

Profsąjungos komisijos

4.17 Profsąjungos pirmininko nutarimu gali būti steigiamos profsąjungos komisijos tam tikroms profsąjungos veiklos kryptims įgyvendinti. Jų darbo reglamentus tvirtina Profsąjungos pirmininkas.

4.18 Profsąjungos komisijos darbo reglamente gali būti numatyta, kad profsąjungos komisija yra darbuotojų atstovaujamasis organas, jo nariai vykdo nevalstybinę darbo įstatymų laikymosi priežiūrą ir kontrolę ir turi teisę gauti informaciją iš darbdavio apie jo socialinę ir ekonominę padėtį bei numatomas permainas, kurios gali paveikti darbuotojų padėtį, o taip pat kitas darbo reglamente numatytas teises.

5. FINANSINĖS VEIKLOS KONTROLĖS TVARKA

5.1 Profsąjungos finansinę kontrolę vykdo revizorius, kurį paskiria profsąjungos pirmininkas penkerių metų laikotarpiui. Revizoriumi negali būti profsąjungos pirmininkas ar komisijų nariai.

5.2 Revizorius kontroliuoja, kaip įgyvendinami įstatuose nustatyti veiklos tikslai ir uždaviniai, ar lėšos paskirstomos tikslingai bei ar laikomasi įstatymų ir poįstatyminių aktų.

5.3 Revizorius yra atskaitingas visuotiniam susirinkimui (Konferencijai). Išaiškinus pažeidimus, revizorius turi teisę reikalauti pirmininko sušaukti neeilinį visuotinį susirinkimą (Konferenciją).

5.4 Profsąjungos veiklos patikrinimas vykdomas ne rečiau kaip kartą per metus.

5.5 Valstybės institucijos turi teisę įstatymų nustatyta tvarka tikrinti profsąjungos veiklą.

6. PROFSĄJUNGOS TURTO, LĖŠŲ ŠALTINIŲ IR LĖŠŲ PANAUDOJIMO TVARKA

6.1 Profsąjungos lėšų šaltiniai:

1) lėšos iš nario mokesčio;

2) Lietuvos ir užsienio įvairių fondų išskirtos tikslinės lėšos;

3) Kitų asmenų suteikta parama;

4) kitos teisėtai įgytos lėšos.

6.2 Profsąjungos turtą sudaro profsąjungos narių ir rėmėjų jai perduotas turtas, kitas teisėtai įgytas turtas. Profsąjungai gali būti neatlygintinai perduotas turtas panaudos pagrindais.

6.3 Pirmininkas turi teisę atidaryti banke profsąjungos sąskaitą ir vienasmeniškai ja disponuoti.

6.4 Kiekvienų ūkinių metų pradžioje komitetas gali tvirtinti praėjusių metų finansinę atskaitomybę, teikiamą pirmininko.

6.5 Profsąjunga gali būti paramos gavėja, o taip pat teikti paramą pirmininko nustatyta tvarka.

6.6 Profsąjungos ūkiniai metai sutampa su kalendoriniais metais, pirmųjų ūkinių metų pradžia yra profsąjungos įregistravimo data.

7. PROFSĄJUNGOS REORGANIZAVIMO IR LIKVIDAVIMO TVARKA

7.1 Profsąjunga reorganizuojama arba likviduojama Lietuvos Respublikos įstatymų ir poįstatyminių aktų nustatyta tvarka.

7.2 Profesinės sąjungos reorganizavimas – tai profesinės sąjungos, kaip juridinio asmens, pabaiga be likvidavimo procedūros. Reorganizuotų profesinių sąjungų visų teisių ir prievolių perėmėjai yra reorganizuojant naujai įsteigtos ir po reorganizavimo tęsiančios veiklą profesinės sąjungos.

Profsąjunga gali būti reorganizuojama jungiant ir skaidant profsąjungas.

7.3 Profsąjungos reorganizavimo sąlygas rengia pirmininkas. Kartu su reorganizavimo sąlygomis turi būti parengti ir po reorganizavimo veiksiančių profesinių sąjungų įstatų projektai. Reorganizavimą tvirtina visuotinis susirinkimas (Konferencija).

7.4 Profsąjungos likvidavimo pagrindas gali būti visuotinio susirinkimo (Konferencijos) nutarimas arba teismo sprendimas.

Institucija, nutarusi likviduoti profsąjungą, skiria likvidatorių. Nuo likvidatoriaus paskyrimo dienos visuotinis susirinkimas (Konferencija) ir pirmininkas netenka įgaliojimų, o jų funkcijas atlieka likvidatorius.

7.5 Likviduojama profsąjunga sumoka visas skolas ir atsiskaito su biudžetu, likęs jos turtas paskirstomas sprendimą likviduoti profsąjungą priėmusios institucijos nustatyta tvarka, nepažeidžiant galiojančių įstatymų.

7.6 Apie profsąjungos likvidavimą viešai skelbiama tris kartus ne mažesniais kaip trisdešimt dienų intervalais respublikiniame dienraštyje arba paskelbta viešai vieną kartą respublikiniame dienraštyje ir pranešta raštu visiems kreditoriams.

8. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

8.1 Įstatų pakeitimus ar papildymus tvirtina visuotinis susirinkimas (Konferencija) 2/3 dalyvaujančių profsąjungos narių (delegatų) dauguma. Įstatų pakeitimai ar papildymai įsigalioja nuo jų įregistravimo įstatymų nustatyta tvarka dienos.

8.2 Visi šiuose įstatuose neaptarti profsąjungos veiklos klausimai sprendžiami vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais bei kitais teisės aktais.

Pirmininkas _____